

Secretariaat St. Roechama - Claes de Jongestraat 31 - 2957AD Nieuw-Lekkerland

roechama@filternet.nl - www.roechama.nl

Rabobank (Gouda) : 36.24.39.486 - K.v.K.nr.:24358678

Verslag Oekrainereis oktober 2009

"De HEERE ondersteunt allen die vallen en Hij richt alle gebogenen op" (Psalm 145:14)

"Mijn kinderen, laten wij liefhebben niet met het woord of de tong, maar met de daad en in waarheid"

(1 Joh. 3:18)

Liefde uitdelen

We willen jullie mee laten delen in wat wij mochten ervaren, uitdelen en ontvangen tijdens de laatste reis naar Oekraïne van 17 -25 oktober.

Tot nog toe is elke reis naar Oekraïne bijzonder geweest. Deze keer hebben we dat gevoel nog meer. We hebben

gemerkt dat onze komst voor de Joodse mensen en de weeskinderen zoveel betekent, dat het ons klein maakt. Het is pure genade van God

dat we Zijn liefde zo mogen uitdelen. De vriendschapsbanden worden steeds hechter. Mensen vertellen openlijk hun noden en zorgen, wat hen bang maakt en welke behoeften ze hebben. Wij mochten vertroosten, bemoedigen, het Woord lezen en met hen bidden.

Werk in geloof

Zaterdagavond 17 oktober vertrokken we met zes personen, Paul en Cora Bastiaans, Daniël

Gerrets en Hans Huybens en Wim en Ria in drie volle busjes naar Oekraïne, via Duitsland, Oostenrijk en Hongarije. We reisden 's nachts door en kwamen om half één zondagmiddag bij Charles in Orogovany aan. Deze Hongaarse pastor heeft samen met zijn vrouw Agnes een bediening onder vooral de zigeuners.

"God riep mij dit werk in geloof te doen, en nooit ergens om te vragen," zo vertelde Charles opnieuw. 'Het was niet altijd gemakkelijk, maar God verlaat ons nooit.'" Het was ook nu weer een verademing te zien en te horen hoe God door hen heen werkt. Alle vijf hun getrouwde kinderen zijn gelovig en ook helemaal in het werk betrokken. Agnes doet kinderwerk

en helpt zigeunerkinderen met hun schoolwerk. Charles distribueert de goederen, geeft onderwijs, leidt de Bijbelstudies en de samenkomsten. We lieten de helft van alle spullen in de drie busjes achter in de opslagplaats. Het zal door de 200 vrijwilligers worden verdeeld onder de behoeftigen.

Niet vergeten

De grensovergang met Oekraïne kostte bijna twee uur, mede door de wisselingen van werkploegen. We voelden ons gelukkig, we waren weer in Oekraïne. De bezoeken konden beginnen.

Maandagmorgen bezochten we direct Viktor en Katja. Katja heeft de ziekte van Alzheimer en lag nu ook ziek op bed. Viktor: *"Jullie zijn als familieleden, voor mijn geest is dat heel fijn. Ik ben blij dat er mensen zijn die mij niet vergeten."*

Viktor was de eerste die van Stichting Roechama een kalender van 2010 met Hollandse foto's en een Bijbeltekst bij iedere

foto in ontvangst mocht nemen. Zij kregen ook een glazen potje met een hyacint. En gewoontegetrouw ook een stuk kaas. Ook hadden we chocolade en stroopwafels gekregen, die we in elk gezin uitdeelden.

Antisemitisme

Daarna werden we op het kantoor van Chesed door de directeur Michail Galin ontvangen. Michail vertelde dat er weer een geest van antisemitisme waait over Oekraïne. *"Het is geen vrolijke tijd, het is nog maar net begonnen en het gaat erger worden. De Joden krijgen weer de schuld van de armoede. De crisis is de schuld van de Joden. Geen warmte, geen water, de Joden hebben het gedaan. Zo is de politieke situatie."*

Overleefd door God

We bezochten een nieuw adoptiegezin. Lena Wasserman is 39 jaar en zij zorgt voor haar kleinzoon Ivan. Zijn moeder, Lena's dochter, leefde al jong op straat, was aan

de drugs en kreeg op haar 17de een zoon, Ivan. Ze woonde een poosje bij haar moeder, maar nam weer de benen. Heel af en toe komt ze thuis. Lena heeft het voogdijschap over Ivan. Lena's andere dochter is haar wel tot steun, zij studeert en woont niet meer thuis.

Lena vertelde: *"Zonder God kan ik niet leven, alles is tegengelopen, ik heb ook een bloedziekte en heb erg geleden. Toen ik 24 jaar was heb ik voor het eerst tot God geroepen: Als u er bent doe dan iets, zodat ik kan leven. Nu, God heeft geholpen, in het Joodse instituut in L'vov ben ik twee keer gratis geholpen. Drie jaar geleden is mijn milt weggehaald. Ik heb lange tijd niet kunnen werken, nu ook niet omdat ik voor Ivan moet zorgen. Door God heb ik het overleefd."*

We waren blij deze vrouw de sponsoring voor de verwarming te kunnen aanbieden. Ook het boek 'de Schuilplaats' van Corrie ten Boom gaven we haar, naast de andere kado's en kleding o.a. een muts en sjaal voor Ivan.

Beter zien

Raisa Rodina hadden we in juli ook bezocht, maar we waren zo benieuwd of de oogoperatie geslaagd was. Een echtpaar had in de betaling hiervan voorzien. Raisa was zo blij met ons bezoek. Ze kon ons nu zien, hoewel nog wel onduidelijk: *"Maar het is ook nog maar een maand geleden dat ik geopereerd ben, het moet nog beter worden, maar ik kan nu al beter zien."*

We hebben samen met Raisa God gedankt, zoals we Hem ook de vorige keer gebeden hadden om de operatie te doen slagen.

Moeder van kinderen

Sergey Rafalovsky, een Joodse man met een verstandelijke beperking, wordt al jaren gesponsord door Roechama. We hoorden van Michail dat hij geen plaats heeft om te leven. Hij 'leeft' nu in een hoekje van een bouwvallig huis, zonder verwarming en water. Hij heeft ook tuberculose gehad, de artsen hebben hem nu genezen verklaard. Zijn levensverhaal is triest. Zijn ouders waren bekende en gerespecteerde mensen in de stad. Zijn vader was een gezien jurist en zijn moeder een advocaat. Ze schaamden zich voor hun zoon Sergey, toen hij een verstandelijke beperking bleek te hebben. Zij hebben hem

verwaarloosd. Toen zij stierven en hem hun huis achterlieten, heeft een neef hem bedrogen. Hij voerde hem dronken en liet hem een papier ondertekenen, waarop stond dat hij afstand deed van het huis. Hij zou voor een ander huis zorgen, maar dat is nooit gebeurd.

Sergey moet nog vier jaar werken, dan krijgt hij een pensioen van 80 dollar (\pm €50)

Alla, een gelovige Oekraïense vrouw kijkt naar hem om. Zij vertelde ons toen we met ons busje naar hem op weg gingen, dat haar oma in de oorlog Joden had verborgen. En nu mag zij voor een Joodse man in nood zorgen. Opeens werd ze heel intiem: *"Om je de waarheid te zeggen, ik heb kanker gehad en ben twee jaar geleden geopereerd, maar God heeft mij gezegend ik mag een 'moeder van kinderen' zijn."* Ook haar man en kinderen helpen mee om voor Sergey te zorgen.

We hadden voor Sergey een nieuwe winterjas, een vest en een trui en ook een matras. Alla maakten wij blij met het boek van Corrie ten Boom, de Schuilplaats. We baden met elkaar voor een goede woonplaats voor Sergey voor de komende winter.

Gelukkig

Voor Lydia Sadovskaya hadden we o.a. een breimachine meegebracht. Wat zag ze er vermagerd uit, van de 80 kilo was nog maar 50 over, hoorden we. Lydia vertelde: *"Ik had mijn hand gebroken en zat een maand in het gips. Toen ging mijn schouder opeens zo zeer doen en daarna mijn hele arm. Overal ben ik geweest, op de traumatologie afdeling, bij de bottendokter, bij neurologie. Uiteindelijk bleek het een ontsteking van de uiteinden van*

de zenuwen te zijn. Ik kreeg medicijnen, maar ik kan maar 1/3 van de medicijnen betalen met hulp van Chesed en jullie. Ik slaap slecht door de pijn. We hebben geen inkomen, door de crises heeft mijn dochter geen werk in de kindercrèche bij de Rabbijn. De helft van mijn pensioen

gaat naar de flathuur. De stroom is afgesloten geweest, omdat we niet betaald hadden. "We besloten voor een paar maanden extra geld te geven voor de medicijnen van wat mensen mee hadden gegeven om uit te delen waar het het meest nodig bleek. En de breimachine? Die bleek gelukkig makkelijk en bekend te zijn. "Daar kan ik met één hand ook mee werken." Wat was ze gelukkig met alles. Woensdagmorgen kwam ze helemaal lopend naar Chesed om ons een bedankbrief te geven, om haar nieuwe door ons gegeven jas te showen en om te vertellen dat ze direct al minder pijn had, doordat ze nu de juiste hoeveelheid medicijnen had kunnen kopen.

Gezinsbediening

Na nog een bezoek aan Gabriella Baivelman en haar oma haastten we ons om bij de Stichting Zhyttya te komen. Daar wachtten Nadya, de zus van Rita, haar dochter

Nadya en haar man Miron en Vanya, de broer van Rita al op ons. Zij zijn dankbaar dat God de mogelijkheid gegeven heeft, het werk van Rita voort te kunnen zetten nu Rita getrouwd is en in Israël woont. "Het is een gezinsbediening geworden." Dankbaar zijn ze ook voor de financiële hulp waardoor het mogelijk blijft de samenkomsten te houden in hun kantoor. Enthousiast vertelde de jonge Nadya over hoe ze sjabbat vieren samen met de Joodse mensen. Dat ze als de mensen verdrietig zijn, samen God prijzen en hoe de mensen dan weer blij worden. Dat het Woord wordt uitgelegd en mensen soms zeggen: "Dat was juist een woord voor mij." Dat ze samen bidden en antwoorden krijgen op hun gebeden en ook hoe ze de feesten gevierd hebben. Dat het kantoortje omgewerkt was tot een Soeka (een loofhut) en dat Miron sterren op het plafond had geprojecteerd. Met hen gingen we daarna twee mensen bezoeken; Maya Medvedeva en Tiberi Hofman. Maya was zo blij opnieuw een boek te krijgen van haar sponsor. Tiberi, 81 jaar, woont met zijn kleinzoon en zijn vrouw in een mooie flat. Hij heeft verschillende concentratiekampen overleefd, samen met zijn broer als enige van de familie. "9 mei, de

dag van de overwinning, is voor mij altijd mijn tweede verjaardag, door de Amerikanen ben ik op deze dag bevrijd." Tiberi bezoekt zowel de samenkomsten in de synagoge als de sjabbat samenkomsten en Bijbelstudies bij Zhyttya. Het waren twee bijzondere bezoeken. We merkten dat ook Miron, hoewel nog maar zo'n korte tijd betrokken bij de bediening, zo geweldig past in het team. We voelden ons ook zo een met hen, wat betreft visie, het plan van God en de liefde voor het Joodse volk. We gaven hen nog 25 kalenders en pakken stroopwafels voor elk gezin dat wordt gesponsord en nog wat spullen waar zij om gevraagd hadden en namen toen afscheid. We deden ook zelf aan Bijbelstudie a.d.h.v. het boek 'genezende kracht in de wortels van het geloof'. Van ons als gelovigen uit de volken die 'ontferming' (=Roechama) hebben ontvangen, wordt gevraagd 'ontferming' te bewijzen aan het Joodse volk, zodat zij dat als Gods ontferming over hen zullen gaan ervaren. (zie Romeinen 11: 31)

Waarom is dit gebeurd?

Dinsdagmorgen laadden we nog wat spullen bij Chesed in voor de afdeling in Moekatsjevo. Daar zouden we ook bezoeken gaan doen. Ondertussen moesten nog een moeilijk bezoek afleggen bij Stepan Rot, de man zonder benen. Doejsa, zijn vrouw, verwelkomde ons hartelijk. Olga, die ons vergezelde zei: "Hij is nu veel rustiger, dat komt misschien wel door jullie gebeden." Toen Daniël opmerkte dat Stepan een mooi beroep heeft als botanicus en

bioloog, omdat hij dan de grootheid van God zo van dichtbij kan zien, antwoordde Stepan: "Ja, maar waarom is dit dan met mij gebeurd? Het gebeurt met één op de miljoen mensen." Toen zeiden wij dat sommige dingen in het leven niet te begrijpen zijn en dat toch blijft gelden: God is Liefde. Want Zijn Zoon, Jesjoea, in de kracht van Zijn leven, Die alleen goed had gedaan hebben ze aan het hout gehangen. Dat deed Hij voor onze zonden. "Ja, ik begrijp het," stemde Stepan in. We spraken nog verder over hoe dit leven een voorbereiding is op het Koninkrijk. In dat Koninkrijk zullen de ogen van de blinden open gaan en zullen kreupelen weer springen als een hert. We lazen met hen uit Jesaja 35 en baden voor zowel Stepan als Doesja. Ook baden we voor iemand die alles weet over

emigratie, Alya, naar Israël en hoe het zit met eventuele ziektekosten vergoeding voor immigranten. Doesja vertrouwde ons bij het weggaan nog toe, dat ze het leven zo anders had voorgesteld. Dat ze gezondheid en werk enz. zo gewoon had gevonden, maar dat ze nu wel over alles was gaan nadenken.

Liever schoon dan eten

We reden in twee busjes naar Moekatsjevo op drie kwartier

afstand van Uzgorod. We werden opgewacht door Ira, de contactpersoon van Chesed voor deze plaats.

We losten de spullen van Chesed en van onszelf in het centrum. Daar wachtte ook de wees Sergey (30 jaar) uit Vinnitsa op ons. Hij was voor een behandeling in een sanatorium naar Moekatsjevo gekomen. Zijn rechterwang is verlamd geweest. Door massage en indalen in een schacht met speciale mineralen en andere behandelingen wordt geprobeerd de spierfuncties weer te herstellen. We hadden een ontmoeting met Valodja en Magda, die ook gesponsord worden door Roechama. Valodja, een voormalige chirurg, vertelde blij dat hij de doses medicijnen heeft kunnen verminderen. *"Hij is zijn eigen arts,"* zei zijn vrouw. We maakten een foto bij het bouwsel dat als loofhut had gediend.

We gingen daarna op bezoek bij Victoria, een lieve vrouw van bijna 80 jaar, met zilverwit haar. Ze heeft helemaal geen familie. Haar man overleed zeven jaar geleden. Victoria is al 15 jaar ziek, haar aderen zijn niet goed. Ze heeft zere benen, een zwak hart en hoge bloeddruk. Zij ligt nu al 3½ jaar helemaal op bed. Victoria was lerares piano, maar heeft nu helemaal geen muziek in huis. *"Wat moet ik doen? Huilen? Dan komt er niemand meer bij me."*, zo zei ze half lachend. Loeba komt namens Chesed al zeven jaar elke dag om te helpen. Chesed doet het maximale, en toch is er niet voldoende eten. Victoria eet weinig om geld uit te sparen voor haar hygiëne. *"Ik ben liever schoon, dan dat ik meer eten krijg."* We boden direct aan deze vrouw ook maandelijks te sponsoren in het vertrouwen dat er wel iemand komen zal, die deze vrouw wil helpen. We gaven de kadootjes maar ook het boek de Schuilplaats. Ira begon het boek direct aan te bevelen en uit te leggen waar het over gaat. *"Ik heb het ook gelezen, het is een krachtig boek."* Loeba bood aan het boek voor te lezen voor Victoria.

Bezoeken

Voor Vera Daniilstenko en Faina Drutman hadden we een pakket van de sponsors meegekregen. Vera lag in het ziekenhuis. We konden haar niet bezoeken. Bij Faina gingen we wel op bezoek en overhandigden haar alle kadootjes. Nechama Retblat, 92 jaar, lag juist te slapen, toen we op bezoek gingen. Ze had 's nachts niet goed geslapen, vanwege hoge bloeddruk. Met Roza, haar dochter ging het gelukkig wat beter in vergelijking met een maand geleden toen ze veel pijn in haar buik had. Ze vond het wel jammer dat ze niet naar de bruiloft, 23 november, van haar zoon in Israël kan gaan. Ze kan haar moeder niet alleen laten. *"Neem de volgende keer weer een boek mee. Mama vindt het zo geweldig."* We spraken nog met Ira over Svetlana Germana, een uitgeleefde vrouw van 72 jaar, die heel de dag op bed ligt. Nu wordt ze maar één keer per dag verschoond. We konden vertellen dat iemand een geldbedrag voor nog 2x per dag pampers aangeboden heeft. Ira zal zorgen dat Svetlana voortaan 3x per dag wordt verschoond.

Volksdansen

We gaven aan Ira de kadootjes voor de overige

geadopteerde mensen in Moekatsjevo en namen afscheid. We reden nog een uur verder naar Vinogradova, naar het weeshuis. Wat wachtte ons weer een verrassing, toen alle kinderen voor ons liederen gingen zingen en prachtige volksdansen uitvoerden. Wat hebben we genoten van hun overgave en enthousiasme. Wim vertelde daarna aan de kinderen over God de Vader, de Schepper en over Jezus, die het onze Vader heeft geleerd. Ze kregen twee geplastificeerde kaartjes met op de ene een paar vlinders met een verwijzing naar de schepping en op de andere het Onze Vader. Ze kregen ook chocolade en mochten kiezen uit een bal, een springtouw of tekensjablonen. We laadden de busjes uit. We lieten, kleding, schoenen, speelgoed, een grote koffer met poppen, een fietsje en nog veel meer achter voor de kinderen. Hanna, de directrice, bood een heerlijke maaltijd aan. Zij is zo'n lieve en ook gelovige

vrouw. Ze getuigde hoe God haar gebeden beantwoord heeft, hoewel haar leven vol moeilijkheden is geweest. We reden in het donker de lange weg terug naar Uzgorod, moe maar zeer voldaan.

Boete en verzoening

Voordat we woensdag de oversteek over de Karpaten maakten naar Chmelnytsky, spraken we nog met Michail over het opknappen van de begraafplaats in Uzgorod. Op zijn verzoek was Stichting Boete en Verzoening door ons benaderd. Zij hadden op hun beurt wat vragen meegegeven die door Chesed beantwoord moesten worden. Een bijkomend doel van het opknappen van de begraafplaats en vooral ook het bijwerken van de stenen is, dat Chesed

foto's van de opgeknapte stenen op internet kan zetten, zodat Joodse mensen over de hele wereld hun familieleden kunnen vinden. We hopen en bidden dat volgend voorjaar er een groep van Boete en Verzoening dit werk zal gaan doen. We namen afscheid en reden acht uur voordat we 's avonds Chmelnytsky bereikten. Onderweg zagen we de sneeuw waar we ook al voor gewaarschuwd waren. De wegen waren gelukkig schoon.

We werden ondergebracht in een hotel dat het eigendom is van de directeur van Chesed, Igor. Later bleek dat de drie overnachtingen met ontbijt een kado was. We kregen een heerlijke maaltijd en waren daarna uitgenodigd bij Igor thuis om thee te komen drinken.

Bang voor operatie

De donderdag hadden we gereserveerd om bezoeken af te leggen bij de geadopteerde mensen in Chmelnytsky. We begonnen bij Sofia Sorokopoed. Net de dag ervoor was zij 58 jaar geworden. Deze vrouw met een schildklierziekte

en een stoma was zo blij met onze komst. Vol trots liet ze een paar gedichten zien, die in een krant stonden afgedrukt, die zij zelf had geschreven. *"Ik schrijf gedichten over allerlei onderwerpen,"* vertelde Sofia trots. Van haar horen we ook weer, hoe moeilijk het is van

een pensioen van 600 grivna (± €55,-) rond te komen. Terwijl het gas zoveel duurder is geworden. Sofia moet de

komende week een operatie ondergaan, daar zag ze erg tegenop. Toen we voorstelden om te bidden, ook voor de operatie, begon ze te huilen. *"Ik ben bang voor de operatie en voor de narcose."* We lazen uit psalm 27 en baden voor rust en vertrouwen en ook voor wijsheid voor de doktoren, die haar zouden opereren. We beloofden ook telefonisch contact te houden, zodat we mee kunnen leven.

Vika

We gingen naar Alla Kostjoek en haar kleindochter Vika van acht jaar. Vika is geboren in de gevangenis en zij leeft al vanaf haar eerste jaar bij oma. Haar vader en moeder zijn gestorven aan drugs en alcohol. Vika was toen we binnenkwamen in het begin erg 'schuw'. Maar ze kwam los toen we haar vroeger naar haar verblijf van vier maanden in Israël. Ze is daar geweest met een programma. Vika liet ons foto's zien van alle activiteiten. Wim kon al wat woorden Hebreeuws met haar spreken. We vroegen oma, waarom ze niet samen naar Israël gaan. Alla zei, dat ze dat niet zou kunnen vanwege haar hart. Toen Vika in Israël was heeft ze 1½ maand in het ziekenhuis gelegen vanwege een hartinfarct. Later

hoorden we van de vrouw van de Rabbijn dat oma niet wil dat Vika naar Israël emigreert, omdat zij ze niet missen kan. We hopen dat oma haar los kan laten, zodat Vika in Israël een toekomst kan opbouwen.

Naar Israël

We keken uit naar het bezoek bij Sergey en Raya. Hoe zou het met zijn ene been zijn, die nog niet geamputeerd is? Sergey en Raya vallen buiten elk hulpprogramma van Chesed. *"De enige hulp die we krijgen is van Roechama."* Sergey vertelde dat hij 1½ maand in het ziekenhuis heeft gelegen om een prothese aan te meten. *"Kijk daar staat*

hij, maar hij is veel te zwaar en het doet zeer aan de stomp als ik hem aan heb." Het

overgebleven been ziet er ook niet goed uit, helemaal paars en opgezet.

Sergey heeft ook zeer hoge bloeddruk, hij pakt de meter

om het bij zichzelf te meten; 220/120 Het is nu zo hoog dat zijn ogen er zeer van doen. *“Dat komt ook wel omdat hij opgewonden is van jullie bezoek.”* Even later zakt de bloeddruk al weer wat.

Heel af en toe komt Sergey nog buiten. Als hij naar het ziekenhuis gaat. Hun schoonzoon draagt hem dan samen met hun kleinzoon de 4 trappen van de flat af. We praatten nog over Israël. Sergey's moeder woont in Israël, in Dimona. Zij is twaalf jaar geleden met Sergey's oudste broer geëmigreerd. Sergey blijkt zelf ook drie jaar in Israël gewerkt te hebben. Waarom gaan jullie dan nu niet naar Israël. *“We denken erover om naar Israël te gaan, maar de kinderen willen niet. En zonder kinderen...”*

“Zullen we nog Bijbel lezen en bidden?” stelden we voor. *“Natuurlijk, dat hebben we nodig,”* was hun antwoord. We lazen psalm 147 en baden voor behoud van het ene been en ook om het mogelijk te maken naar Israël te gaan. Alles in de naam van Jesjoea.

Nog meer bezoeken

Toen bezochten we Faina Step. Een vrouw van 60 jaar. Zij is al voor de tweede keer weduwe. Toen we vroegen naar haar gezondheid, antwoordde ze: *“Genoeg ziekten, maar geen medicijnen.”* Haar dochter Sveta woont niet meer bij haar. Zij is 1 ½ jaar geleden getrouwd. Haar man blijkt echter een alcoholist. Haar zoon Vitali woont thuis, maar heeft geen werk. We vragen hem ernaar. Hij blijkt niet echt werk te zoeken. We moedigen hem aan dat wel te gaan doen. Ze kunnen toch niet blijven leven van één pensioen van 585 Grivna, nog geen 50 Euro. We bidden ook met hen en vooral ook voor werk voor Vitali.

We vervolgden de bezoeken. De twee zussen Hanna en Irina Krivoelja zijn beiden nooit getrouwd. Ze vinden het altijd fijn om bezoek te krijgen. Ze vertelden honderduit over de nieuwe synagoge, de opening, het feest en ook over Soekot. Ze vroegen ook naar ons geloof. Toen we iets vertelden en ze hoorden dat we ook sjabbat en de feesten vieren zei Irina: *“Dat is heel fijn om te horen.”*

Twee blijde gebeurtenissen

Jefim Noedel was zeer verrast, dat we bij hem langs kwamen. Hij wist niet eens dat we in Oekraïne waren. Hij belde 'toevallig' naar Ria's mobiele nummer. Ria vertelde dat we zo bij hem langs kwamen. Jefim, die door een ziekte aan de wervelkolom niet kan zitten en tillen, is altijd heel optimistisch. We vroegen of hij nog weleens buiten komt. *“Ja dat moet ik voor mijn botten. In de zomer kom ik zo'n 40x in drie maanden buiten. In de winter bijna nooit. De winter is slecht voor mijn botten, dan doet mijn rug meer pijn.”* Jefim begon van alles over Nederland te vertellen. Sinds hij gesponsord wordt vanuit Nederland, probeert hij van alles over ons land te weten

te komen. We stonden opnieuw verbaasd, over wat hij allemaal wist. Ook de opening van de synagoge betekent veel voor Jefim: *“Er zijn twee blijde gebeurtenissen, als jullie komen en toen de synagoge geopend werd.”*

Paul en Cora hadden in Israël een cursus Hebreeuws vanuit het Russisch weten te kopen. Daar was Jefim heel blij mee. *“Enorm bedankt.”* Hij nodigde ons uit om 25 december op zijn 60ste verjaardag te komen.

“De roomse kerk heeft ter ere van mij een feest ingesteld,” zo grapte hij.

Toen we vroegen of hij het boek De Schuilplaats al had, zei hij: *“Ja, dat heb ik gelezen en doorgegeven aan gelovigen, die het graag wilden lezen, maar niet wisten hoe ze eraan moesten komen, zij lezen het nu om de beurt.”* We lieten nog een boek achter.

Ik ben met u

Vrijdag zou de dag zijn dat we Oleg en Natasja zouden bezoeken. We lazen 'de boodschap van de Heer' voor ons deze dag in Haggai 1:13: *“Ik ben met u, luidt het Woord des Heeren.”*

De morgen gebruikten we om de laatste dingen te regelen. Ria belde nog even met Asja Barmak, omdat zij ons niet kon ontvangen in de morgen en wij om 12 uur naar Vinnitsa moesten vertrekken. We kochten nog wat souvenirs. En voor de overige geadopteerde personen lieten we de kadootjes achter. Na twee uur rijden kwamen we in Vinnitsa aan bij Ira. Koen was in de nacht met een Joodse familie vertrokken naar Kiev, naar het consulaat.

We pikten de oma van Vova Balakanov op bij het Chesed gebouw en reden naar de speciale school waar Vova wordt opgevangen. Vova is een jongen van 14 jaar met een spierziekte, die ook gesponsord wordt vanuit Nederland.

We hadden een kadootje voor hem meegekregen van zijn sponsors. We werden door de directeur naar Vova's 'klaslokaal' gebracht, waar hij samen met nog zeven anderen, begeleid wordt. Wat een fijne sfeer hing daar. Ieder kind krijgt

persoonlijke aandacht en onderwijs. Vova kan bijvoorbeeld geweldig mooi haken. Daar was hij ook mee bezig toen we binnenkwamen en daar bleef hij ook mee bezig, behalve toen hij zijn kadootjes kreeg. Daar was hij erg blij mee. Het hele lokaal hing vol met kinderwerk en was heel

huiselijk en gezellig ingericht. We konden zien dat dit dagverblijf en de hele school in goede handen is. We complimenteerden het personeel en ook de directeur.

God kan genezen

Toen was het tijd geworden voor het bezoek aan Oleg en Natasja. We zagen er naar uit en er ook tegenop. Hoe zouden we Oleg aantreffen? Hun zoon Andrei van 17 wachtte ons op. Oleg lag op de sofa. Wat is hij er beroerd aan toe. Hij had al vijf nachten niet geslapen, zo zei Natasja, vanwege de pijn in zijn hele lichaam. Ook had hij de laatste nacht bloed opgehoest en heeft hij voortdurend

koorts. Eten doet hij bijna niet meer, alleen pap en drinken. Natasja was gelukkig wel aardig opgeknapt van de griep die ze had. Vol dankbaarheid begon ze te vertellen dat ze zoveel meeleven krijgen uit Nederland. *“Er is vandaag ook weer een kaart gekomen uit Nederland.”* Ook vertelden ze hoe dankbaar ze zijn met alle steun uit Nederland.

Wat zouden we zeggen? Zijn ze voorbereid als de weg van de Heer anders is dan dat Oleg genezen wordt? We vragen het Natasja. *“Ik laat deze gedachte niet toe”,* zei ze. *“We hebben ons bekeerd, ook Oleg heeft zijn zonden beleden. We lezen veel samen in het Woord. Daar staat dat God geneest. Ik geloof dat God kan genezen.”* In stilte baden we om Gods leiding. We zeiden; *“Wij willen niet met eigen woorden komen, maar we willen het Woord laten spreken.”* We lazen Kolossenzen 3: 1-4, Filippienzen 3:20-21, Openbaring 21:1-7. We bemoedigden hen vanuit deze gedeeltes. Olegs leven is met Christus verborgen in God. Daarna stelden we voor Jacobus 5:10-16 te lezen, over de volharding van Job en de ziekenzalving. *“Zouden jullie dat ook willen, de zalving met olie?”*

“Ja, dat zouden we heel graag willen,” zei Natasja met tranen in haar ogen. We hebben samen de Naam van de Heer aangeroepen, en hen gezalfd. We ervoeren allemaal de aanwezigheid van de Heer.

Vier dagen later belde Ria vanuit Nederland naar Natasja. Het ophoesten van bloed is gestopt en de koorts is gezakt. Hij heeft een paar keer door de kamer geschuifeld. Maar de pijn is niet minder, hij slaapt heel weinig. Laten we blijven bidden voor Oleg, Natasja, Andrei en Lera (9 jaar, en in Kiev op de orthodoxe school).

We vierden sjabbat bij Ira en keerden om half negen terug naar Chmelnistky naar ons hotel.

Rabbi Jehosjoea

Zaterdagmorgen zouden we een dienst in de nieuwe synagoge mee maken. Rabbi Jehosjoe hadden we donderdag al ontmoet bij Chesed. Het was een aangename kennismaking. De kleine synagoge zag er zo mooi uit, klein maar prachtig ingericht, met een galerij voor de vrouwen, prachtige raamdecoraties met daarop de feesten afgebeeld, een heuse Torakast en met net genoeg mannen voor een Minjan. Het was een geweldige ervaring de dienst mee te maken. De gebeden werden gelezen uit de Sidoer en de parasja werd in zijn geheel gelezen uit de rol. Er volgde ook nog een

uitleg over het gelezen gedeelte.

Na de dienst waren we uitgenodigd bij de Rabbi thuis te komen eten. We kwamen via een oud trappenhuis in zijn flat. Van buiten oud, en vies, maar wat zag het er binnen allemaal nieuw, netjes, schoon en gezellig uit. Er stond een hele

tafel met allerlei gerechten klaar. We maakten kennis met Menoecha, de vrouw van de rabbi en hun kinderen S'ne'or (5)en Bella (2). Wat een gezellig open gezin. Menoecha begon te vertellen over haar familie aan de hand van de vele familieportretten aan de muur. Beiden komen uit een geslacht van Rabbijnen (Liboevitscher stroming). Ook vertelde ze over de wonderen die God gedaan aan haar ouders, die elf jaar lang geen kinderen konden krijgen, en toch door gebeden van een bijzondere rabbi alsnog 5 kinderen kregen. Hoe zij zelf ook graag elk jaar een kind wilden, maar dat het vijf jaar duurde. Menoecha zei ook alles te weten over de Sjoa. Haar opa en oma waren als enige in de familie vóór de oorlog vanuit Polen geëmigreerd. De rest bleef achter en is zijn geheel uitgemoord.

De maaltijd begon, met het vullen van de wijnbeker. De wijn vloeit over de rand. We krijgen uitleg bij alles. Alles gebeurt in een open fijne sfeer. De rabbi blijkt zelf ook heel huishoudelijk te zijn. Verschillende keren onderbrak hij een gesprek: *“Even mijn vrouw helpen.”*

Dansen met de Rabbi

Er ontstonden hele fijne gesprekken. Vooral over het houden van de geboden, over de zondige natuur van alle mensen en hoe we dan toch kunnen leven volgens wat God wil. Toen vroeg de rabbi hoe wij dachten 'het goede te kunnen doen'. Wim zei: *“Onze Messias is niet meer bij ons, maar Hij heeft Zijn Geest in ons gegeven, die leert ons te leven naar Gods wil.”* *“Denk je daarbij aan een*

concreet persoon?" vroeg Jehosjoea. "Ja,, hebt u een idee aan Wie wij denken?" "Nee" "Nou, Hij heeft dezelfde naam als u, Jehosjoea" zo zei Wim. Toen vertelden we vanuit Jeremia over het Nieuwe Verbond, dat de wet van God in onze harten geschreven is. We

beleden ook schuld over wat door de eeuwen heen de Joden is aangedaan. Het werd bijzonder gewaardeerd. De sfeer bleef openhartig. Het was voor hen en voor ons zo wonderlijk, met elkaar aan één tafel te zitten. Ook Menoecha bleek een betrokken vrouw, met hart voor de mensen en kinderen. Meer dan drie uur waren we te gast en toen we weggingen was het of we van familie afscheid namen. "Hevenoe sjalom alechem" zo voegden we de rabbi toe. De rabbi begon direct te zingen, stak bij ons in en we dansten samen in de hal.

God zij geprezen voor dit contact en voor de leiding door Zijn Geest, Die wij de hele reis hebben mogen ervaren.

We begonnen aan de terugtocht. Via de Karpaten keerden we terug naar Uzgorod. We overnachtten daar en reden de hele weg terug via Hongarije, Oostenrijk en Duitsland.

Om vier uur maandagmorgen waren we thuis en konden we in ons eigen bed slapen.

Onze harten en gedachten zijn nog helemaal vol van wat we samen als team mochten beleven. Jullie willen we heel hartelijk bedanken voor alle hulp en bijdragen. We wensten wel dat we jullie allemaal een keer zouden kunnen meenemen om te laten proeven van de warme harten van de mensen die we mogen ontmoeten. We hopen dat jullie dit werk van Stichting Roechama nog heel lang op allerlei wijze zullen blijven steunen.

Tenslotte: We prijzen onze God en Vader door onze Heer Jezus. "Hodoe La'Adonai, ki tov, ki l'olam chasdo.

Breng dank aan de Eeuwige, want Hij is goed, Zijn goedertierenheid is tot in eeuwigheid."

Bedankbrief van Lydia Sodovskaya

Dankbaarheid

Ik wil mijn enorme dank uitspreken aan Stichting Roechama voor de hulp en de persoonlijke bezoeken aan mij in de jaren 2008 en 2009. Wim en Ria, Paul en Cora, Hans en Daniël, Sietse, Cor, Alie, Henk, Catharina en Cornelis, jullie allen zijn voor mij als familie en geliefden geworden.

Ik ben altijd blij jullie bij mij thuis te zien. Jullie zijn steun en toeverlaat in alles; een ontmoeting met jullie is als met de meest nabije familieleden, die niet alleen materiële hulp bewijzen, maar ook morele, die me ondersteunen in de moeilijke momenten, maar het belangrijkste, die bidden tot God. In mijn gebeden vraag ik de Heere elke dag jullie gezondheid en voorspoed te geven en ik dank Hem voor de hulp. Ik ben 70 jaar, ik ben invalide van de 1ste groep, ik heb 7 operaties ondergaan, waarvan 2 oncologische, 3 keer klinisch dood, echter door mijn gebeden en wil en met de hulp van zulke goede mensen als jullie, leef ik en zal ik lang leven.

De tijdelijke moeilijkheden - dochter Ira is alleenstaand met twee kinderen en zonder werk – dat zijn beproevingen, want zij moet tegenwoordig voor mij als een kind zorgen, omdat ik gedurende 5 jaar zelfs niet naar buiten kon gaan.

Dankzij jullie hulp – de prothese, die jullie maakten, die me uit de rolstoel op mijn benen, deed staan en me de mogelijkheid gaf niet alleen in huis te lopen, maar ook naar buiten te gaan.- kon ik doorgaan met de behandelkuur voor 2 maanden. Met woorden kan ik mijn dankbaarheid niet uitdrukken, ik hoop haar uit te drukken met het herstel van mijn gezondheid.

Met liefde en dankbaarheid,

Lida,

Uzgorod,

Oekraïne

